

marum. Lauterbach cit. tit. §. 36. Stryck cit. 322 differt. n. 47. Quoad meliorationes tamen advertendum erit, maritum posse rem dotalem immutare, si modis conditionem dotis non deteriore, sed meliore faciat, ut scilicet ampliores & copiosiores fructus progeneret per I. fratres 7. §. 13. ff. d. t. l. sed nec 6. ff. de Fundo Dot. Stryck d. l. n. 50.

123 III. Non potest equidem maritus rem dotalem, si immobilia & inestimata, vel estimata sit finē venditione, durante matrimonio, quilibet modis alienare. Lege Julii vetante princ. Instit. Quib. alienand. non licet. l. nn. §. 15.

124 Cod. de Rei uxor. art. t. t. ff. de Fundo Dot. Id. vera ut, tametsi confusus uxoris, etiam geminatus, & post biennium acceder, ut tradidere Brunnem. ad l. si estimata 1. Cod. de Fundo Dot. num. 1. Eckold ad ff. d. t. §. 3. Lauterbach ibidem §. 16. nec enim alicubi reperitur hæc exceptio: dum Novella 61. cap. 1. solū loquitur de donatione propter nuptias, illaque verba, & multo potius hæc in dose valent, que reperiuntur ibidem in §. 3. non ad confirmationem alienacionis (ut patet dissentientis Stryck d. l. n. 59.) sed eus nullitate referuntur. At res mobiles, prasertim servandō non servabiles, potest distrahere per l. res in dotem 42. ff. de Jure Dot. l. eti. dotis 3. Cod. eod. nisi labatur facultatibus, & impotens fiat

§. III.

Qualem Effectum habeat Dominium Naturale.

129 Dominium Naturale, quod in uxore respectu dotis residere diximus in num. 98. durante matrimonio non habet alium effectum, quam quod uxor habeat ius petendi alimenta quoad victum, vestitum, recreationem &c. imo etiam ius faciendo donationes & elemosynas juxta conditionem statutis, sicut cum Theologis alii tradunt Lugo de J. & J. disp. 16. sibi. 6. n. 64. Ininger de Dom. disp. 2. q. 5. art. 3. Si tamen maritus dotem perperam administrat, aut vergat ad incitatas, licitum est uxori, dotem vindicare l. si constante 24. in pr. ff. Solus matrim. l. ubi abno. 29. in rebus 30. prop. fin. Cod. de Jure Dot. Nov. 97. cap. 6. in princ. Hocque juxta Rebellum & Haunoldum cit. tr. 4. num. 404. procedit tam in dote adventitia quam profectitia, seu a parte uxoris profecta: quippe cum, stante matrimonio, potior sit causa filia, quam patris in dote, dum adhuc portanda sunt onera matrimonii, & alenda est familia.

130 in princ. Soluto matrimonio, si pacta dotalia nihil aliud contineant, Dominium Civile mariti quoad res dotales inestimatas aut estimatas extra venditionem resolvitur, & recta via revertitur ad uxorem, ejusve hæredes, saltem de Jure novō, data eidem rei vindicatione in cit. l. in rebus 30. Cod. de Jure Dot. Struv. exercit. 30. 321b. 47. Miller ibid. l. g. Quin etiam Dominium earum rerum, quæ fungibles & usu consumptibiles aut estimatae fuerint estimatione

Mariti in Dote cap. 2. n. 74. & seqq.

SEC.

SECTIO III.
De ceteris Dominii Speciebus.

SUMMARIA.

138. & seqq. Assumitur tractandum Dominium revocabile & irrevocabile. 140. & seqq. Exempla Domini revocabilis. 146. & seqq. Illius fætus. 148. Attingetur cum vero Dominio filium, & illius exemplum datur in bono fidei possessore. 149. Quiram quancunque. 150. & seqq. Bona fide, saltem ab initio presentes. 154. Et iusti tituli. 155. & seqq. Traditam accepit. 158. Et, antequam suscepit, amissi, fingitur à Pratore dominus. 159. Et actione reali seu publiciana juvatur. 160. & seqq. Domino nequit publiciana denegari. 162.

§. I.

De Dominio Revocabili & Irrevocabili.

138 D ominium in cap. 2. num. 49. divisum est in Revocabile, quod restrictum est ad certum tempus vel conditionem; & Irrevocabile, quod neque certo tempore, neque conditione certe alligatur. Hoc à quis�anpernūs; illud temporale vel intermissione appellatur; quod posterius vocabulum minus equidem latum, sed tamen JCis non iniuritatum esse, demonstrat D. Joannes Klein in Volum. disp. Jurid. de Dominio intermissione cap. 1. 139 num. 81. qui etiam in num. 74. ex l. non ideo 66. ff. de R. V. recte comprobatur, Dominium revocabile seu temporale veram Domini speciem esse: cum, ut loquitur ibidem Paulus, non idem minus recte quid nostrum esse vindicabimus, quod abiit à nobis Dominium speravimus.

140 C afus, in quibus Dominium revocabiles competit, plures sunt. l. est, quando res aliqui sub conditione futuro contingenti legatur: donec enim existat conditio, Dominium rei legare penes haeredem est. l. non idem l. Arboribus 12. §. 5. ff. de Uxfr. l. & post 12. 141. 2. ff. Famil. hercise. II. est in re dotali, cuius Dominium interim, dum matrimonium perfeverat, marito competere, monistratum est in s. t. præced.

III. est in re vendita cum pacto additionis in diu auctoritas committitorum sub conditione resolutiva: nam ejusce rei Dominium in emporem cou-

§. II.
De Dominio Vero & Fictio.

148 D ominium in supra cit. cap. 2. n. 47. ultrius distinctum erat in Verum & Fictum. Verum Dominium haec fere declaratum est. Ficti Domini exemplum est l. in bona fide possessore: qui enim rem bonâ fide & iusti tituli traditam accepit, &, antequam suscepit, amissi, fingitur à Pratore Dominus, & actione reali, qua vocatur Publiciana, juvatur t. t. ff. de Publiciana in rem act.

Xxx 2

350 Dux II. bona fide. Textus in *I. sedetis 7. §. 11.* & §§. seqq. ff. eod. Sufficit autem de Jure Civili, bona fide ab initio concurrens: nam supervenientia mala fides, sicut eadem Jure non impedit usucaptionem; ita nec Fictum Dominium aut resulantiam exinde Publicianam.

351 radimit d.l. *sedetis 7. §. 14.* De Jure Canonico contrarium statui, putat Bachovius apud cit. Stryck §. 4. quia scilicet hoc Jure supervenientia mala fides impedit praescriptio-

352 nem cap. ult. de *Prescript.* Sed verius id negant cit. Stryck, Lauterb. ad cit. tit. §. 8. & 9. Gletle p. 2. Pand. q. 21. n. 5. cum nihil iniquum sit, eum, qui rem ab initio bona fide justulò fuit adeptus, pro domino haberi, & actione Publiciana contra non-dominium defendi; eò saltu effectu, ut rem vindicata non sibi reservet, sed vero domino restituatur. Idque non ingratus sed acceptum debet esse domino, qui occasione Publiciana, judicialiter ventilata, facilius in noti-

353 iam rei sua devenire potest. Nec paritas est cum praescriptione: in hac siquidem non-dominus contra verum dominum eò effectu defenditur, ut jure Dominii rem sibi servare valeat: id, quod fieri sine peccato non potest, ubi reperitur mala fides.

354 Dux III. *& ius titul.* qui nimur habilis est ad transferendum Dominium, sive colo-
ratus sit, sive eximimus ex iusta erroris causa l. ait prator 1. in princ. & §. 2. l. vel mortis 2. l. sum & alii 3. & seqq. ff. d.t.

355 Dux IV. traditam accepit. Nam sine tra-
ditione regulariter nec Dominia queruntur, nec usucatio perficitur; adeoque nee Fictum Dominium, nec Publiciana producitur d.l. ait prator 1. in princ. & §. 2. l. sed & res 7. §. ult. ff. 3. Infr. de Act.

356 Dux V. traditam accepit. Nam sine tra-
ditione regulariter nec Dominia queruntur, nec usucatio perficitur; adeoque nee Fictum Dominium, nec Publiciana producitur d.l. ait prator 1. in princ. & §. 2. l. sed & res 7. §. ult. ff. 3. Infr. de Act. Si tamen quandoque Lex Dominum sine traditionis admini-
cule transferat, velut contingit in legato, frequenter pars DD. contra Bachovium & Wiffenbach sustinet Fictum Dominium & Publicianam per cit. l. ait prator 1. §. 2. l. cum spissas 12. §. 1. ff. eod. Stryck ib. §. 2. Hilliger in Donell. lib. 20. cap. 8. lit. o. Gletle 2. p. pand. quaq. 22. num. 3. Neque enim tunc opus est traditione ad Fictum Dominium, ubi verum Dominium citra traditionem acquire potest, 157 Ideoque si legatarius nequeat probare, rem sibi legatum in Dominio defuncti exitisse, movere poterit actionem Publicianam, & docere, rem legamat ex iusto titulo leganti sibi traditam.

358 Dux V. & antequam usucperit, amisi, singi-
tur à Pratore dominus. Oritur itaque Dominum Fictum ex titulo bona fide, aequitate Pratorum cooperante per textum in §. *Sed ista 3. & seqq. Infr. de Act. I. sedetis 7. §. 6. ff. de Pub-* liciana in rem &c. l. bone fidei 48. in princ. ff. de A.R.D. Vereturque in Jure Canonico quaq-
Dominum per textum in cap. Abbate 3. circa med. de Sent. & re judic. in 6. Stryck in trax. de Action. forens. scit. 2. membr. I. §. 18.

359 Dux VI. & actione reali, quae vocatur Publicia-
na, juvatur d.l. sed ista 3. & seqq. Infr. de Action.

Est itaque actio Publiciana actio realis & Pra-
atoria, quā is, qui bona fide justulò rem à non-dominio accepit, & usucaptione non-
dum completā, possessionem amisi, agit ad-
versus illum, qui rem eandem infirmiori-
reputa sine titulo vel bona fide, possidet, ut
quasi-dominus declaretur, & res illa resti-
tuatur.

Quodsi quis rem usucperit, 160 aut aliud titulò verè suam fecerit, habet quidem remedium ordinarium, seu directam vel utilim rei vindicationem: si tamen difficultatem sentiat in probando Dominio, poterit instituere Publicianam, & ostendere, quod rem ex iusta causa & bona fide receperit.

Nec enim adversarius exceptionem Dominii 161 regereret, vel opponere valet, quod domino non competat Publiciana: utpote cùm injuriam sue possessionis manifestè deterget, indignus, qui diutius rem detineat. Ideo que jam obtinuit apud Practicos, ut rei vindicationem cum Publiciana cumulenta, ac rem jure dominii vel quasi-vindicent. Gail. 1. obs. 62. n. 5. Stryck cit. l. 1. Gletle 2. p. pand. quaq. 20. n. 5. Stryck cit. l. 1. Gletle 2. p. pand. quaq. 20. n. 5. & seqq.

Alterum exemplum Ficti Dominii occur-
rit in usucaptione: nam quando res aliquip
propter absentiam est ulcupata, singitur à
Pratore non sive ulcupata, daturque pro-
pterea actio rescissoria, de qua extat §. *rurifus 5. Infr. de Act.*

351 Dux I. *quandores alicuius.* Ubi mox disce-
pitatio non levis exoritur: an Dominio Ficto,
nec non actione rescissoria potiantur non tan-
tum absentes contra presentes, sed etiam
presentes contra absentes? Non quidem de
Jure Veteri, quod perinde praesentibus ac ab-
sentibus, quando procuratorem non reli-
querunt, consultum erat per l. item ait. 21. in
pr. & §. 1. l. ergo sciendum 22. §. 2. ff. Ex quib.
caus. major. Lauterb. eod. tit. §. 1. Sed 163
de Jure Novo, quod, cùm praesentibus detur
remedium ordinarium, ut audeat Judicem
vel Episcopum ejus loci, in quo forum fortu-
tum abfē, & oblatō libello praescriptiōne
absentis interpellent l. ut perfectius 2. Cod. de
Annali except. remedium extraordinarium,
sive restitutionem per actionem rescissoriam
exclusum esse, cum aliis docent Schambogen
ad §. *rurifus 5. Infr. de Action. pag. m. 100.* Gle-
tle ad cit. Infr. eod. n. 54. Sed Brun. 165
nam. ad d.l. ergo sciendum num. 3. & Lauterb.
cit. l. §. 12. sentiunt, hodiecum praesentibus
contra absentes, quando nec procurator nec
defensor adest, suffragari Pratoris auxilium:
quippe cùm in cit. l. ut perfectius non abolitum,
neque concessum ibi remedium sub prae-
cepto, sed magis sub consilio proditum, ac non
tam pingue sit, quam actione rescissoria, dum
per oblationem libelli non ipsa res praescripta
repetitur, sicut per actionem rescissoriam, sed
praescripta tantum interrupitur. Prio-
rem tamen sententiam praeferendam judicio
cum Stryck in *suis mod. pand. ad cit. tit. §. 1.* par-
tim quia remedium extraordinarium non est
pinguius, dum per ordinarium impediri pra-
terci-

De Dominio Vero & Ficto.

scriptio, & antiqua actio salva conservari po-
test: partim quia, si remedium ordinarium
omittatur, latio contingit ex culpa propria, ob
quam Prator majoribus non succurrit. l. son
enim 16. ff. Ex quib. caus. major.

367 Dux II. proper abfēnū est usucapta. Ubi
quidem in sententia illorum, qui restitu-
tionem praesentibus etiamnum indulgent, non
interest, qualis absentia fuerit, quando res
praesentis ab absente, procuratorem non relin-
quente, fuit ulcupata: nam absentia qua-
liscunque, sicut absenti non debet cedere
damno, sic neque lucro l. item ait Prator 21.
in pr. & §. 1. l. ergo sciendum 22. §. 1. & 2. ff.

368 Ex quib. caus. major. Verum, si res ab-
sentis a praesente praescriptur, interficit, qua-
lis sit absentia. Nam si quis ex causa necessa-
ria, publica vel privata (dummmod non sit
culpabilis, qualis est absentia relegatorum l.
sed eti. 26. §. 1. ff. d.t.) absfuerit, simpliciter
ei subvenitur d.l. *sedetis 7. & ult. l. videlicet 29.*

169 ff. eod. Si quis autem ex causa voluntaria
sed laudabili, cuiusmodi est causa studio-
rum, absfuerit, ex mente D. Gletle ad cit. Infr.
de Action. n. 56. non aliter restituatur, quam
si procurator ab eo relicitus decesserit, aut de-
scensionem absentis non sive sperit, ac solven-
tudo non existat l. nec non 28. in pr. ff. d.t.

Licet ex judicio D. Struyvi exercit. 8. th. 79. &
D. Lauterbach ad cit. tit. §. 14. Simpliciter
restitutionem mereatur, ac verbum foris in
cit. l. non determinativum sed exemplificative

370 sumatur. Si demum causa sit voluntaria
& indifferens, Judicis arbitrio relinquendu-
m existimat cum Franzk Lauterb. d.l. an
circumstantia tales concurrent, qua resti-
tutionem mereantur arg. cit. l. nec non 28. in
princ. Et quamvis causam Paulianam per parti-
cularem conjunxerat. Nascitur liqui-
sum ex Ficto Dominio, quod creditores, in
bona debitoris, solvendo non existentis, im-
missi consequuntur, ad cum feret modum, quod
actor, in bona rei contumacis immisus ex fe-
conde decreto veram possessionem (quam
non inepte fictum Dominum appellare possumus)
consequitur: eaque propter res alienata
nunquam alienata, sed adhuc debitoris bonis
incorporata manifite singitur. Quid 179

371 Dux III. singitur à Pratore non usucapta. Fin-
git itaque Prator, Dominum, quod revera
per usucaptionem, juxta regulas Juris Civilis
completam, in alio est translatum, vero
domino nunquam ademptum sive: cùm
econtraria in actione Publiciana singat, Domi-
num per usucaptionem acquisitum sive, prius
quam usucipio reipsa fuerit adimpleta. Harp-
recht ad cit. §. *rurifus 5. Infr. de Action. num. 1.*
O. 2.

372 Dux IV. datūque propteractio rescissoria,
qua definitur a D. Gletle ad cit. tit. num. 52.
quod sit actio Pratoria, quā intendit actor,
adversarius non usucipio, quod revera usu-
cipit d. §. *rurifus 5.* Non additur autem in
hac definitione, sitne actio rescissoria realis;
174 vel personalis. Nam, si mediante pre-
scriptione fuerit civiliter amissum Dominium
aut aliud jus reale (quo in sensu hucusque
diferimus) actio rescissoria dictr. realis d.
§. *rurifus 5.* Sin autem administrante praescrip-
tione sit amissum jus ad rem, actio rescissoria
vocatur personalis arg. l. ab hostiliu 18. Cod. de
Postlim. revers. quia scilicet per actionem re-
scissoriam idipsum restituitur, quod per pre-
scriptionem erat ablatum. Harprecht cit. l.
num. 3. Lauterb. cit. l. §. 24. & seqq.

Tempus instituende hujus actionis olim 175
erat annus utilis; hodie est quadriennium
l. ult. in pr. & §. 1. Cod. de Temporib. in integ. re-
fir. Intellige si quis laetus fuerit in toto pre-
scriptionis tempore. Nam qui v.g. abesse
cepit, cùm praescriptioni tantum unicus mensis
desset, reversus debet restitucionem intra
spatiū unus mensis petere l. sed eti. 26. §. 8. ff.
Quib. ex caus. major. licet petitam ante quadriennium
finire non teneatur. Gletle p. 1.
Pand. q. 33. n. 7.

III. exemplum Domini Ficti suggestit actio 176
Pauliana, quā datur creditoribus, in quorum
fraudem & perniciem debitor res suas aliena-
vit, adversarius possessores, qui vel fraudis sunt
confici, vel res tenent ex titulo lucrative y.
item 56. Infr. de Act. l. quod autem 6. §. 8. & 11.
ff. Quia in fraudem creditor. Et quamvis 177
permitti contendat, actionem Paulianam non
ex Dominio Ficto, sed delicto descendere,
prondeque non realem sed personalem
esse. Gletle ad cit. Infr. de Action. n. 59.

At tamē quia Imperator in cit. §. item 5 numerat
actionem Paulianam inter reales, dicique,
cādem rem peti, quā tradita non sit, & ob id in
bonis debitoris manifrit: fatis luculent agno-
fit, actionem illam esse realē, & quā ac actionem
rescissoriam, de qua in §. antecd. locu-
tus erat, & cum qua Paulianam per parti-
cularem conjunxerat. Nascitur liqui-
sum ex Ficto Dominio, quod creditores, in
bona debitoris, solvendo non existentis, im-
missi consequuntur, ad cum feret modum, quod
actor, in bona rei contumacis immisus ex fe-
conde decreto veram possessionem (quam
non inepte fictum Dominum appellare possumus)
consequitur: eaque propter res alienata
nunquam alienata, sed adhuc debitoris bonis
incorporata manifite singitur. Quid 178

dem ex Ficto Dominio, quod creditores, in
bona debitoris, solvendo non existentis, im-
missi consequuntur, ad cum feret modum, quod
actor, in bona rei contumacis immisus ex fe-
conde decreto veram possessionem (quam
non inepte fictum Dominum appellare possumus)
consequitur: eaque propter res alienata
nunquam alienata, sed adhuc debitoris bonis
incorporata manifite singitur. Quid 179

373 Dux III. singitur à Pratore non usucapta. Fin-
git itaque Prator, Dominum, quod revera
per usucaptionem, juxta regulas Juris Civilis
completam, in alio est translatum, vero
domino nunquam ademptum sive: cùm
econtraria in actione Publiciana singat, Domi-
num per usucaptionem acquisitum sive, prius
quam usucipio reipsa fuerit adimpleta. Harp-
recht ad cit. ff. Quia in fraudem creditor. num. 3.
Eckold ibid. §. 2. Lauterbach ibid. §. 7.

Equidem actio Pauliana in l. videamus 38. 180
§. 4. ff. de Usu comparatur Fabiana, quā Pa-
tronus, liberò ex reflata succedens, re-
vocat, quā in fraudem ipsius sunt alienata; &
qua unā cum Calvisiana, quā Patronus, liber-
to ab inteflate succedens, alienata in fraudem
repetit, personalis est l. si quid 1. §. 26. ff. Si
quid in fraudem Patroni est.

Verum illar 181
comparatio non est absoluta, sed respectiva,
videlet quoad restitucionem fructuum: dum
æqu in Pauliana quam Fabiana & Calvisiana
fructus restitui debent d. l. videamus 38. §. 4.
Dicimur autem inter Paulianam ac Fabia-
nam vel Calvisianam actionem est in eo, quod
illa præsupponat missione in possessionem,
ex qua Fictum Dominium exoritur; haec ve-
rò nullam possessionem, sed dum locum alienantis
duntaxat aut defraudationem Patroni, adeo
que